

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА
В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ
ЩОСУБОТИ

№ 12 [859] | Субота, 24 березня 1984 року | Ціна 2 коп.

РІШЕННЯ ГРУДНЕВОГО ПЛЕНУМУ ЦК КПРС — В ЖИТТЯ!

Колектив нашого підприємства одним з перших підтримав почин Житомирського УВП по підвищенню продуктивності праці планової на один процент і зниженню собівартості продукції на півпроцента. А це означає, що протягом нинішнього року ми повинні випустити додатково 2750 робочих курток на 38 тисяч карбованців і одержати 16 тисяч карбованців понадпланового прибутку.

Одним з головних важелів підвищення ефективності виробництва є максимальне використання техніки. У цьому у нас ще є чимало недоліків. Наприклад, коефіцієнт використання обладнання становить поки що лише 0,83, а коефіцієнт змінності по робочій силі — 1,5, обладнання — 1,7.

Досі певним чином мирилися з тим, що на складах місяцями простоювало нове обладнання. Так було і з восьми двоголковими швейними машинами. У головного інженера Г. В. Ковтуна і головного механіка В. П. Дзюби для пояснення завжди знаходилися «вагомні» причини. Тоді впровадження нової техніки взяли під свій контроль комуністи. І вже перші три двоголкові швейні машини змонтовано. Завдяки їм змінилася технологія вишивання рукавів. Раніше їх простроювали на одноголкової машині за два проходи, тепер же ця операція виконується за один прохід.

Аналогічну технологію буде впроваджено при настроюванні кокетки пілочок. Замовили й декілька багатоголкових машин, засто-

сування яких дасть змогу не тільки змінити технологію обробки утеплюючої підкладки рукавів, а й підвищити продуктивність праці на цій операції в 4 рази. А вже багатоголкові машини зведуть 4—5 виробничих циклів в один.

Крім швейних машин встановили новий, значно продуктивніший, ніж був

ристки працюють ініціативніше, помітно зростає продуктивність праці, поліпшилась якість продукції.

Досвід цих бригад аналізуємо, узагальнюємо. Він послужить основою для повного переходу підприємства на цю прогресивну форму організації праці. А зробити це плануємо протягом нинішнього року.

глядують виявлені випадки браку на «Днях якості». Робітниця, які допустили порушення технології, карають матеріально. Ще неприємнішим для них є осуд товаришів. Саме тому кількість випадків браку у нас значно зменшилась.

Знизити собівартість продукції можна лише за рахунок раціонального використання сировини, матеріалів, електроенергії, запасних частин, а також паливно-змащувальних матеріалів. Тому їх використання взяли під постійний контроль. Цим займаються як керівники виробничих підрозділів, так і народні контролери, члени штабу «Комсомольського прожектора».

З метою економного витрачання матеріальних ресурсів розроблено ряд заходів, спрямованих на поліпшення вимірювання верхніх тканин, підкладки, ватину, застосування при розкроюванні трафаретів, зменшення відходів тканини, а також використання цих відходів для виготовлення товарів широкого вжитку. Працівники технічного відділу впорядковують норми виробітку з тим, щоб вони відповідали науково-обґрунтованим.

Словом, на підприємстві все робиться для того, щоб взяти на четвертий рік однадцяті п'ятирічки планові завдання та підвищені соціалістичні зобов'язання виконати з честю.

О. ДАВИДЕНКО,
секретар партійної організації Лубенського УВП.
Полтавська область.

ІНІЦІАТИВА І РОЗРАХУНОК

до цього, автомат для друкування ярликів на куртки. В недалекому майбутньому планується механізувати маркування деталей крою.

Важливим резервом підвищення продуктивності праці стало впровадження бригадної форми організації праці. Поки що досвіду роботи по-новому у нас були колективи, очолювані В. І. Лакшою та Л. Ф. Ковалем. Спочатку не все йшло гладко в роботі цих бригад. Та поступово люди зрозуміли переваги нової форми організації праці і стали трудитися більш ефективно.

У бригаді Л. Ф. Коваль процес адаптації колективу до нових умов праці пройшов більш плавно і ефективно нововведення виявився яскравіше. Тут практично повністю зникли навіть невеликі порушення трудової дисципліни. Швачки-мото-

Механізація і автоматизація виробничих процесів, бригадна форма організації праці доповнюються систематичним навчанням кадрів. Зараз за кожною молодою робітницею закріплено наставників. Та й досвідчені швачки-мотористки продовжують удосконалювати свою майстерність, запозичуючи досвід одна в одній або ж підвищують кваліфікацію в школі технічного навчання. Робітниця з 2—3 річним стажем вже добре оволоділа кількома операціями, а ветерани виробництва — усі.

У бригадах встановлено чіткий контроль за якістю продукції. Цим займаються громадські контролери з числа найдосвідченіших швачок-мотористок. Вони перевіряють якість виконання відповідних операцій. Коли виявляють брак, то повертають деталі чи виробі на переробку. Постійно діючі комісії щотижня роз-

ку працює й полірувальник М. Г. Хмелюк. Я бачу, як відлипка, торкаючись наждачного круга, змінюється на очах у вмілого фахівця ще мить — і деталь готова.

Сотні таких «пелюсточок» збирається в могутню і надійну турбину, яку очікують на будівництві газопроводів.

С. КОЗИНЕЦЬ,
інструктор-перекладач заводу «Восход».
м. Кривий Ріг.

Рівняються на передовиків

Із двадцяти семи нечуючих робітників, що працюють на Криворізькому заводі «Восход», переважна більшість з них носить почесне звання ударника комуністичної праці.

Хороших слів заслуговує, зокрема, ветеран підприєм-

ства В. М. Стукало. Тридцять сім років трудиться він на одному місці, має чимало подяк. Володимир Михайлович пишається своєю бригадою, тому так широко розповідає про її успіхи, досягнення. Він хоч і один се-

ред чуючих, однак почуваче себе тут впевнено; В. М. Стукало — шанована в колективі людина.

Молодим робітникам є з кого брати приклад, в кого навчитися справжньої майстерності. Кращими наставниками на заводі вважаються Т. І. Гончаренко, В. І. Убіський, О. П. Коробченко, О. В. Іванова та інші.

У рахунок січня 1986 ро-

На Київському дослідно-виробничому об'єднанні «Контакт» Галина Нестерчук працює 14 років. Можна сказати, що вона постійно перебуває у лавах правофлангових соціалістичного змагання.

Виробничі завдання трудівниця виконує на 125—135 процентів. Якість виготовленої продукції засвідчує особистим клеймом.

Фото І. ЩЕРБАНЮКА.

Значно перевершити щоденні норми виробітку у день «червоної суботи» зобов'язався член УТОГ електроварник Сімферопольського заводу «Союзбудмаш» Сергій Марков (на знімку). Фото О. ШУСТА.

ЯК НА СВЯТО

Як на свято ітнуть працювати у день Ленінського комуністичного суботника трудівники Київського дослідно-виробничого об'єднання «Контакт».

Часу до 21 квітня ще чимало, тож «сценарій» дня уточнюється поки що до найменших подробиць. Та вже сьогодні достеменно відомо, що продуктивність праці, якість продукції на суботнику будуть найвищими.

Лише за зміну, наприклад, буде виготовлено 285 штук перемикачів типу БТП, сотні штук оптико-механічних виробів, 6 переговорних пристроїв «Лотос».

У день «червоної суботи» трудівники підприємства виготовлять продукції на 12 тисяч карбованців.

А. ГРИГОРЕНКО,
м. Київ.

У президії ЦП УТОГ і Республіканському комітеті профспілки

ПРИЗЕРИ ЗМАГАННЯ

У прийнятій постанові про підсумки соціалістичного змагання серед обласних відділів УТОГ за 1983 рік зазначається, що всю роботу вони спрямовували на втілення в життя рішень XXVI з'їзду КПРС, XI з'їзду Товариства. Значно активізувалась діяльність культзакладів, особливо в період підготовки до 50-річчя УТОГ.

Повсюди проведена агітаційна і пропагандистська робота по вивченню рішень травневого і листопадового (1982 р.), червеневого і грудневого (1983 р.) Пленумів ЦК КПРС. Підбито підсумки соцзмагання серед культзакладів за звання «Колектив відмінної роботи» та серед гуртожитків Товариства за звання «Гуртожиток зразкового порядку».

По першій групі областей перше місце з врученням перехідного Вимпела, Грамоти Центрального правління УТОГ та Республіканського комітету профспілки і грошової премії присуджено Львівському обласному відділу УТОГ (голова І. С. Динкевич).

Друге і третє місце відповідно зайняли Житомирський і Харківський облвідділи УТОГ. Ім вручено грамоти ЦП УТОГ і Республіканського комітету профспілки, грошові премії.

По другій групі областей перше місце з врученням перехідного Вимпела, Грамоти ЦП УТОГ і Республіканського комітету профспілки та грошової премії зайняв Івано-Франківський облвідділ УТОГ (голова Р. П. Дубинська).

Друге і третє місце з врученням грамот ЦП УТОГ і Республіканського комітету профспілки, грошових премій присуджено Черкаському та Чернівецькому облвідділам УТОГ.

У постанові президії Центрального правління УТОГ і Республіканського комітету профспілки відзначено хорошу роботу по виконанню планових завдань і соціалістичних зобов'язань 1983 року Ворошиловградського, Сумського, Вінницького, Кіровоградського та Хмельницького облвідділів УТОГ.

Разом з тим, звернуто увагу голів Полтавського, Ровенського і Херсонського облвідділів на невиконання окремих пунктів взятих ними зобов'язань.

Керівникам обласних і низових відділів Товариства, первинних організацій та культзакладів рекомендовано ще ширше розгорнути соціалістичне змагання серед членів УТОГ на всіх ділянках роботи, посилити його виховний вплив і підвищити рівень керівництва; створити атмосферу високої діловитості, домагатися дальшого вдосконалення стилю і методів роботи, зміцнення трудової і виробничої відповідальності за доручену справу.

ЕКОНОМИТИ — ЗНАЧИТЬ ПРИМНОЖУВАТИ З ЧОГО СКЛАДАЄТЬСЯ ПІВПРОЦЕНТА

Плани економічного і соціального розвитку країни орієнтовані насамперед на підвищення ефективності виробництва. Враховуючи це, у завданнях трудових колективів поряд з підвищенням продуктивності праці нині особливо виділяють і такий показник, як зниження собівартості продукції. Смісл, можна сказати, найбільш безпосередній — давши продукції більше і кращої якості, причому з меншими затратами праці і коштів, підприємства зможуть за-

безпечити безумовне виконання, а в багатьох випадках і перевиконання планових завдань. Не випадково зниження собівартості продукції додатково на півпроцента практично в усіх трудових колективах розглядається як обов'язкова умова перемоги в соціалістичному змаганні.

Починаючи з минулого року, в планах промислових підприємств встановлено ліміти матеріальних затрат на виробництво продукції. Економії сировини,

матеріалів і енергії багато уваги приділялось і раніше. Але тепер така економія безпосередньо впливає на фонди матеріального заохочення.

Пильніша увага до витрачання матеріальних засобів викликана об'єктивними умовами розвитку народного господарства. Сьогодні, наприклад, у затратах на виробництво товарної продукції у промисловості в нашій республіці 75 процентів припадає на матеріальні.

Це і підказує найбільш реальний шлях скорочення витрат виробництва, а значить і зниження собівартості готової продукції: сировини і матеріалів треба витрачати якнайменше.

Нині в усіх галузях промисловості республіки ведеться ця робота. Так, у минулому році нижче планових були матеріальні затрати на підприємствах легкої промисловості і в енергети-

(Закінчення на 2-й стор.)

ВЕЧОРИ, БЕСІДИ

У шахтарському місті Ровеньки, в самому центрі знаходиться клуб УТОГ. Лекційний зал, кімната для занять гуртків, бібліотека — все до послуг відвідувачів.

Роботу культзакладу організовано так, що нечуючі мають змогу одержати зранку певну консультацію, а увечері цікаво провести своє дозвілля, дізнатись про новини країни та за рубежом. У суботу та неділю тут читаються лекції і ін.

Очолує колектив клубу Олександр Іванівна Наумкіна. Працює вона давно, роботу знає добре, любить її, а тому користується повагою і авторитетом серед членів УТОГ. Олександра Іванівна частий гість на виробництвах, де трудяться глухі. Вона цікавиться умовами праці, їх досягненнями і невдачами, особистими справами.

Часто до клубу приходять керівники підприємств, де працюють нечуючі, проводять бесіди, беруть участь у проведенні вечорів.

Ніна Іванівна Кузьміна, наприклад, працює перекладачем, до того ж — вона відповідає за бібліотечну справу. Організовує читанські конференції, диспути.

Особливо багатолудно у клубі було у переддень виборів до Верховної Ради Союзу РСР. Члени УТОГ з великою увагою вивчали

На знімку: під час диспути в клубі на тему: «У чому щастя радянської людини».

Звернення ЦК КПРС до виборців, громадян Радянського Союзу.

Члени нашого Товариства успішно трудяться над виконанням виробничих завдань одинадцяті п'ятирічки.

Н. СЕЛЮТІНА.

Ворошиловградська область.

Фото М. БУЙНОВСЬКОГО.

ЧЕСТЬ ПРАВОФЛАНГОВИМ

Працею славиться

Вечір-зустріч з передовиком виробництва — робітником Житомирського заводу «Автозапчастина», членом УТОГ М. П. Вознюком — відбувся нещодавно у клубі підприємства.

Вітати Миколу Пилиповича прийшли робітники, працівники різних служб, товариші та друзі.

Учнівство передового тру-

дівника пройшло тут же, в колективі заводу. Тепер умілим його рукам слухняно підкоряється свердлильний верстат. М. П. Вознюк став ударником комуністичної праці, правофланговим соціалістичного змагання.

Досвід, висока професійна майстерність дають йому змогу справлятися з тим обсягом робіт, який раніше виконували дві людини. Цьому певною мірою допомагає й те, що Микола Пилипович у зразковому стані утримує своє робоче місце, верстат. Він вчасно огляне його, власноруч усуне деякі незначні неполадки.

Хочеться відзначити й творчий підхід робітника до своєї праці. Він виготовив декілька пристосувань, що позитивно вплинули на зростання продуктивності праці, подовжили строк служби механізму. І як результат — значне випередження виробничої програми. На трудовому календарі М. П. Вознюка — жовтень 1984 року.

Голова президії Житомирського облвідділу УТОГ О. Д. Тверська в дохідливий

формі розповіла про життя нечуючих Країни Рад, про те, як вони своєю щоденною самовідданою працею примножують багатство Батьківщини в ім'я щастя і миру на землі.

Потім вона побажала М. П. Вознюку міцного здоров'я, великого особистого щастя, дальших трудових успіхів.

Багато приємних слів було сказано на адресу передового робітника старшим майстром механічного цеху В. М. Березовським, майстром дільниці Л. Р. Мельник, інструктором-перекладачем С. К. Барановською, токарем ремонтно-механічної дільниці Р. І. Венгловським та іншими.

На честь Миколи Пилиповича Вознюка учасники художньої самодіяльності Будинку культури УТОГ і заводу «Автозапчастина» виконали пісні під акомпанемент заводського вокально-інструментального ансамблю.

І. ТОЛОЧКО.

На знімку: М. П. Вознюк. Фото автора. м. Житомир.

Хвала робочим рукам

Днями у Київському Палаці культури імені А. В. Луначарського відбувся тематичний вечір під девізом «Сучасний робітник».

Присутні на вечорі члени УТОГ тепло зустріли виступи передових трудівців КДВО «Контакт» — ком-

плектувальниці, кавалера ордена Трудової Слави III ступеня, переможця соціалістичного змагання десятої п'ятирічки Олені Михайлівни Буренюк і бригадира слюсарів-монтажників, нагородженої медаллю «За трудову відзнаку» і знаком

«Переможець 10-ї п'ятирічки» Ганни Йосипівни Ско-робогатько.

Кожна з них докладно і змістовно розповіла про свій трудовий шлях, про особистий внесок у виконання завдань п'ятирічки.

В. ЩЕРБАНЮК.

Істотне зниження собівартості, крім економії матеріальних ресурсів, дає також правильне співвідношення заробітної плати і продуктивності праці. Кожна надбавка до зарплати повинна компенсуватися зростанням продуктивності праці. Інакше все, що вироблятиметься додатково, ніби «зі'ється» на надбавку.

Майже десятку частину собівартості промислової продукції становлять так звані амортизаційні витрати, або затрати на обслуговування і

ремонт технологічного устаткування. Тут завдання полягає в тому, щоб зняти з цього устаткування якнайбільше готової продукції. Але це можливо лише при його максимальному використанні.

Коли оцінюють роботу багатьох галузей промисловості, особливо машинобудівної і металообробної, враховують показник змінності роботи устаткування. Скажімо, в минулому році на підприємствах машинобудівних підприємств на Україні цей

Звітньо-виборній конференції Донецького міського відділу УТОГ передувала велика організаторська робота правління, первинних організацій по мобілізації членів Товариства на виконання завдань одинадцяті п'ятирічки.

Цілеспрямована, конкретна робота дає свої позитивні результати. Донеччани ось уже другий рік виходять переможцями у соціалістичному змаганні з Ворошиловградським міським відділом УТОГ.

За звітний період правління міського відділу зосереджувало увагу на реалізації критичних зауважень і пропозицій, висловлених на попередній конференції, відзначив у своїй доповіді голова правління В. І. Стихін. Зокрема, не на належному рівні була поставлена політико-виховна і культурно-масова робота в первинних організаціях, слабкий зв'язок інструкторів-перекладачів з радою Будинку культури, пасивність молоді у роботі спортивних секцій і гуртків художньої самодіяльності. Ці та багато інших питань довелося планувати і розв'язувати у тісному зв'язку з культзакладом. Культармії стали вижджати з концертами в первинні організації; інструктори-перекладачі ввійшли до складу ради Будинку культури. Це сприяло поліпшенню відвідування гуртків художньої самодіяльності та спортивних секцій.

Вся організаційно-масова і політико-виховна робота правління міського відділу була спрямована на глибоке вивчення і роз'яснення матеріалів XXVI з'їзду КПРС, XI з'їзду УТОГ, формування і виховання у членів Товариства любові до Батьківщини, праці, залучення до соціалістичного змагання, підвищення загальноосвітнього рівня, реалізації і втілення в життя завдань, поставлених урядом і Товариством.

Донеччани першими виступили з ініціативою за понадпланове підвищення продуктивності праці на один процент і зниження собівартості продукції на півпроцента.

З почуттям обов'язку і високої відповідальності, продуктивно і якісно працюють нечуючі швачки на Донецькій фабриці іграшок.

Тепло відгукуються про членів УТОГ голова профспілкового комітету Раїса Антонівна Прошина, начальник і майстри цехів. Та і як же інакше? Адже глухі на підприємстві, як кажуть, виростають у них на очах. Ті, що приходили на фабрику, протягом півроку освоювали секретні професійної майстерності у відділі технічного навчання. Тут виявлять-

ся і психологічна сумісність, і адаптація в колективі. Добрі, безконфліктні відносини встановлюються уже з перших днів. Почуття літкі, підтримка у важких справах — характерна риса працюючих. Взаєморозуміння — в добросовісному і якісному виконанні дорученого завдання.

Так, в бригаді комуністичної праці, де майстром Зоя Василівна Ударцова, добра слава лине про швачку-мотористку Діну Іванівну Дробященку. Планові завдання вона виконує в середньому на 150 процентів. Бере активну участь в громадському житті свого колективу. З успіхом захищає честь фабрики у змаганнях з шашок та волейболу.

ДО НОВИХ УСПІХІВ

До пари їй і Діна Іванівна Гореславська. План трьох років п'ятирічки вона виконала ще в жовтні минулого року. На четвертий рік взяла підвищені соціалістичні зобов'язання: з плановим завданням справитись до 28 грудня, підвищити продуктивність праці на п'ятого процента, підтвердити право працювати з особистим клеймом, підтримати ініціативу провідних підприємств легкої промисловості по збільшенню випуску продукції вищої категорії та інші.

Не відстають від них і Н. І. Лобачова, Л. В. Тадика, швачки м'яких іграшок Н. Р. Павлів, Л. П. Годло, С. І. Житник, І. І. Демидова.

Всі вони — ударники комуністичної праці, трудяться з особистим клеймом. Молодь навчається у вечірній школі.

— До дня проведення конференції я виконав план трьох з половиною місяців, — сказав у своєму виступі капітан III рангу у відставці, учасник Великої Вітчизняної війни Володимир Васильович Ногін. — Разом з тим ветерани ще не знаходять досить міцного контакту у роботі з молоддю. Шкода, що в спецшколі-інтернаті № 9 урок мужності провели як загальний захід.

З вогником працюють члени Товариства і на інших підприємствах. Кращими людьми Донецького м'ясквідділу є токар заводу пресизійної оснастки В. Н. Кованов, фрезерувальник виробничого об'єднання «Гачзоапарат» І. В. Лєвський, столяр меблевого комбінату

Д. І. Гореславський, швачка фабрики імені I Травня Ю. Н. Бобровська, в'язальниця трикотажного виробничого об'єднання В. Г. Бакурова та багато інших.

Серед членів Товариства понад 150 — ударники комуністичної праці, 19 майстрів «Золоті руки», 14 наставників молоді.

З ініціативи м'ясквідділу для нечуючих громадян було організовано курси автолюбителів, де одержали посвідчення на право керувати автомобілем 48 чоловік.

Спільно з педагогічним колективом вечірньої школи проводились індивідуальні бесіди з молоддю про необхідність набуття середньої освіти. Протягом останніх двох років атестати одержали 20 нечуючих юнаків та дівчат.

При м'ясквідділі працює клуб «Ветеран». Облвідділу і Будинку культури надавалася велика допомога в організації і проведенні обласних, республіканських і всесоюзних змагань, інших масових заходів.

На високий рівень поставлена робота з побутового обслуговування членів Товариства і підвищення розрядів тим, що працюють одинаками. Скарг з боку нечуючих на адресу м'ясквідділу не надходило.

Разом з тим у доповіді і виступах токаря виробничого об'єднання «Донецькігрмаш» Л. Г. Недева, методиста обласного Будинку культури Л. Я. Радомської, ветеранів Товариства Є. Л. Джантимерової, Т. Л. Єрмакової, токаря об'єднання М. П. Герасимова підкреслювалося, що ще мало уваги приділяється нечуючим, котрі працюють поодинокі, проводиться недостатня роз'яснювальна робота серед молоді про необхідність підвищення загальноосвітнього рівня, не на належну рівні ведеться документация та діловодство в первинних організаціях УТОГ, є випадки ухилення окремих членів Товариства від суспільно-корисної праці.

Учасники конференції одностайно прийняли постанову, в якій намічено конкретні заходи по реалізації рішень лютневого (1984 р.) Пленуму ЦК КПРС, положень і висновків, викладених у промові Генерального секретаря ЦК КПРС товариша К. У. Черненка перед виборцями.

Головою Донецького м'ясквідділу УТОГ знову обрано В. І. Стихіна.

Для учасників конференції було показано цікавий концерт, підготовлений учасниками художньої самодіяльності.

В. ЦЕСЕЛЬСЬКИЙ.
м. Донецьк.

З ЧОГО СКЛАДАЄТЬСЯ ПІВПРОЦЕНТА

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.)

Це говорить про успішне використання наявних резервів. А, скажімо, в системі Мінвуглепрому, Мінчормету, Мінм'ясомолпрому ці резерви використано не досить, тут нерідко матеріаломісткість перевищує планову.

Можливості для економії, як бачимо, використовуються по-різному. Привести їх у дію треба і можна дальшим удосконаленням господарського механізму.

коefficient був у середньому від 1,3 до 1,5. Практично coefficient змінності в даному разі означає, що дуже цічне устаткування (скажімо, верстати з програмним управлінням) працює не більш як півтори зміни на добу. Тим часом, воно розраховане на тривалішу експлуатацію, а час роботи вже фактично оплачений підприємством, яке придбало за невеликі гроші це устаткування. Простий, таким чином, йде у збиток, а підвищення змінності роботи устаткування, навпаки, до-

помагає швидше окупили витрати, а значить, і дешевити вироблювану продукцію.

На такий важливий фактор підвищення ефективності виробництва, як зниження собівартості продукції, впливають не тільки шляхи, про які тут йшла мова, а й багато інших, хоча, можливо, і з менш вагомою віддачею. Боротьба за додатковий півпроцента передбачає творчу оцінку кожного з них, підпорядкування зусиль такій важливій меті, якою є випуск більшої кількості продукції з меншими затратами.

Не просто збільшити обсяг товарної продукції, а ро-

бити її більше і краще з тих же ресурсів допоможе змагання за зниження собівартості продукції на півпроцента.

В масштабах промисловості нашої республіки цей, здавалося б, скромний показник обертається значною сумою — понад півмільярда карбованців економії на рік.

Такі розрахунки економістів. Вони тим швидше стануть реальністю, чим більше колективів візьмуть участь у схваленому партією патріотичному почині передовиків.

В. КОМПАЛОВ,
начальник управління статистики промисловості ЦСУ УРСР.

**ПРИСВОЄННЯ
ЗВАННЯ**

За великі успіхи в розвитку Українського радянського образотворчого мистецтва і виховання підростаючого покоління, особливо нечуючих, постановою президії Центрального правління Українського товариства глухих Народному художнику УРСР Саєнку Олександрі Ферাপонтовичі присвоєно звання «Почесний член УТОГ» з врученням спеціального посвідчення і нагрудного значка.

НАГОРОДЖЕННЯ

За добросовісне ставлення до праці, активну участь у громадському житті колективу та в зв'язку з 25-річчям роботи на посаді керівника підприємства, директора Ровенського УВП тов. Позднякова Олександра Семеновича нагороджено Грамотою Центрального правління Українського товариства глухих і Республіканського комітету профспілки робітників місцевої промисловості і комунально-побутових підприємств.

ПРИЗНАЧЕННЯ

Постановою президії Центрального правління Українського товариства глухих призначено:

Бедулю Любов Сергіївну — директором Херсонського УВП;

Васерман Сарру Пафтуловну — ст. інженером-еконومیстом Кам'янець-Подільського УВП;

Самотку Ігоря Петровича — начальником виробництва Ужгородського УВП-1;

Лубського Анатолія Трохимовича — головним інженером Спеціального проектно-конструкторського технологічного бюро УТОГ;

Шатковського Антона Дем'яновича — головним бухгалтером Житомирського УВП.

**Завжди
попереду**

Серед новаторів виробництва, які занесені на Дошку Пошани, що при вході на Ялтинську фабрику індопошиву верхнього одягу, висить портрет члена УТОГ Світлани Вдовиної.

За сім років роботи кравцем Міхорського будинку побуту до С. Вдовиної прийшов чималий досвід — їй присвоєно кваліфікацію майстра першого класу. Світлана є ударником комуністичної праці. У робочу годину вона вся віддана справі. І не дарма до неї за допомогою чи порадою звертаються подруги не тільки, як до відмінного фахівця, а й як до наставника. Вони впевнені — дівчина чуйно відгукнеться на їхнє прохання. За відвертість, доброту і ширість Світлану люблять і поважають в колективі.

С. Вдовина користується заслуженим авторитетом в колективі, адже на її адресу немає жодної скарги від замовників, а виробничий план вона перевиконує на 30—40 процентів з відмінною якістю продукції.

Р. СКОВОРОДНИКОВ.
м. Ялта.

24 березня 1984 року

ВІД СЛІВ — ДО ДІЛА

Цілоком і повністю схвалюю матеріали проекту ЦК КПРС про основні напрями реформи загальноосвітньої і професійної школи, які повністю відповідають вимогам часу. В проекті нічого не говориться про спеціальні школи з вадами слуху, але це не означає, що вони залишаться поза увагою.

Глухі учні, що знаходяться на повному державному утриманні до 20—21 року, це вже у фізіологічному відношенні дорослі люди, ровесники яких працюють на заводах, фабриках, у колгоспах, служать в лавах Радянської Армії, мають свої сім'ї, а глухі учні ще навчаються в школах. Саме тому маємо негативні прояви в їх поведінці, незацікавленість у навчанні. З цим миритися далі не можна.

На мою думку слід зменшити навчальний процес в неповно середніх школах глухих з 12 до 10 років. Для цього пропоную ущільнити навчальні програми так, щоб учні перебували в школі до 18 років. Адже тепер чимало з них по досягненню 18 років вже усвідомлюють, що вік навчання закінчився і пора переходити на само-

стійне життя. Так, 5 учнів нашої школи, закінчивши в минулому році 10 класів, поступили працювати на підприємство. Вони самі прийшли до висновку, що вже цілком дорослі. Подібне намічається і в нинішньому році.

Слід чітко розробити навчальні програми і створити цілісні фундаментальні підручники з української мови і літератури для шкіл глухих, бо на сьогоднішній день вони з вищезгаданих предметів не відповідають підручникам масових шкіл, за якими навчаються глухі учні. Потрібно потурбуватися також і про посібники з дидактичним матеріалом до підручників з української мови для старших класів, оскільки підручник з мови для масової школи не дозволяє вчителю школи глухих дати учневі повне навантаження під час домашніх завдань.

Бракує для українських шкіл, зокрема, для старших класів підручників з розвитку мови, фактично їх не-

має. Одним словом, є тут над чим попрацювати кафедрі сурдопедагогіки Київського педінституту імені М. Горького та сектору сурдопедагогіки Українського науково-дослідного інституту педагогіки.

Необхідно потурбуватися науковцям-сурдопедагогам щодо питань з виховного процесу. Якщо вчителі мають відповідні навчальні програми, підручники, методичні посібники, то вихователі шкіл глухих позбавлені цього арсеналу. Тому варто створити методичні посібники з виховної роботи для шкіл глухих. Їх відсутність утруднює планування та проведення заходів з боку вихователя. Можливо слід створити також і навчальні програми з виховного процесу. Над цим необхідно замислитися ще й тому, що вихователь фактично продовжує роботу вчителя і йому також потрібно надати методичну допомогу.

Разом з тим необхідно продумати і програми з трудового навчання. Слід

помогтися тісного зв'язку школи з базовим підприємством, яке б постачало школу потрібними матеріалами, заготовками для трудового навчального процесу і разом з тим давало відповідні завдання для виготовлення деталей, вузлів, що включалися б до плану виробництва, підприємства.

Назріла необхідність оцінювати не тільки знання учнів з навчальних дисциплін, а й їх причетність до суспільно-корисної праці, участь у заходах класу, школи. Тому пропоную ввести у практику оцінку з суспільно корисної роботи. Її має виставляти класний керівник після обговорення на піонерських, комсомольських зборах того або іншого учня протягом навчального року. Тим самим, значно зростає роль піонерської та комсомольської організації класу, всієї школи. З другого боку: ця оцінка стане своєрідним показником ефективності виховної роботи педагогічного колективу школи глухих.

В. САКУН,
сурдопедагог Полтавської спецшколи-інтернату для глухих дітей.

ЖИТТЯ ПІДКАЗУЄ

Повністю поділяю думки Г. Швець і М. Нірова — авторів статті «Спеціальна школа... шляхи реформи» («Наше життя», № 6 від 11 лютого ц. р.).

Справді, занадто тривале, до 19—20-річного віку, перебування на повному державному утриманні, призводить до небажаних наслідків у формуванні особистості нечуючої молоді.

Справедливим вважаю і твердження, що рівень розвитку нечуючої молоді, яка приходить до спецшкіл робітничої молоді, занадто низький. Настільки, що глухі учні вечірніх шкіл не-

спроможні засвоїти програмний матеріал.

Працюючи у вечірній школі для глухих 27-й рік, доходу висновку, що нечуючі спроможні справитися з тими ж завданнями, що й чуучі. Двадцять років тому, коли наша школа стала повною середньою, до нас у 13-й клас прийшли молоді люди, (а деякі з них і не зовсім молоді), які втралили слух у ранньому дитинстві. Їх добре навчили мові у дошкільному віці, вони володіли звуковою мовою, розвинутими мисленням. До того ж ці люди мали великий

потяг до знань. Відвідували вони уроки бездоганно, успіхи, звичайно, теж радували.

Та от за останні 10 років ми, вчителі вечірніх шкіл, помічаємо, що рівень розвитку (мовного і загального) випускників шкіл-інтернатів значно знизився. В даному випадку логіка підказує корінь зла: великі прогалини при навчанні мови у дошкільному і ранньому шкільному віці.

Навчання і виховання нечуючих, на мою думку, потребують докорінних змін. Назріла потреба створення мережі ясел для нечуючих

малюків, де б висококваліфіковані спеціалісти навчали їх мові, працювали б над розвитком залишків слуху. У дошкільних групах шкіл-інтернатів нечуючих дітей повинні навчати і виховувати найбільш кваліфіковані спеціалісти, а не випадково дібрані, як це сьогодні ще трапляється. Після вирішення цих проблем ми матимемо нормально розвинутих дітей, а, отже, з'явиться можливість скоротити строки навчання дітей за програмою неповної середньої школи. Знадобиться не 12 років, як є тепер, а менше.

О. СМІРНОВА,
вчителька Харківської спеціальної вечірньої середньої школи № 23.

ВІДПОВІДАТИ СПІЛЬНО

На спільних зборах вечірньої школи і колективу Дніпродержинського УВП нещодавно обговорювалися проект ЦК КПРС «Основні напрями реформи загальноосвітньої і професійної школи».

З доповіддю виступив директор підшефної середньої

школи № 17 В. І. Сидоренко. Він дохідливо розповів про ті зміни, які передбачає проект реформи школи.

На зборах виступили також вчитель вечірньої школи робітничої молоді для глухих Н. О. Савранська, робітники підприємства, слюсарі-інструментальники І. П.

Качалов, Л. В. Черняк, вокальщик І. І. Гапонюк, токарь В. І. Пушкеля штампвальничка Н. М. Міщенко та слюсар Н. Ш. Фідельман. Кожен з них говорив про проблеми навчання дітей, про дисципліну, наставництво, моральну і матеріальну відповідальність батьків за виховання дітей.

Щороку УВП, зазначалося на зборах, приймає до групи виробничого навчання

10 випускників школи. Їх навчають, витрачаючи чималі кошти, але не завжди вони залишаються працювати на підприємстві. З цього приводу вносились пропозиції узаконити положення про обов'язкове 2-х річне відпрацювання після виробничого навчання.

Р. ХИЖНИЧЕНКО,
заступник директора Дніпродержинського УВП з виховної роботи.

Для успішного навчання, гармонійного розвитку учнів у Сімферопольській спецшколі-інтернаті для глухих дітей створено належні умови. Добре обладнані кабінети, світлі, просторі класи — все сприяє засвоєнню школярами навчальної програми.

На знімку: вчителька початкових класів, відмінник народної освіти УРСР Тамара Михайлівна Синякова та учні Олена Сильченко і Михайлик Непомнящий під час занять.

Фото В. ЄФАНІНА.

ШАНА СУМЛІННИМ

Лідія Борисівна Толкунова двадцять п'ять років трудиться інструктором-перекладачем на Харківському моторобудівному заводі «Серп і молот». П'ятнадцятирічною дівчиною прийшла

вона на УВП-1 ученицею слюсара.

А згодом і адміністрація підприємства зацікавилась новенькою. Кваліфікацію професійного перекладача Л. Толкунова здобула на

Республіканських курсах УТОГ у Києві.

Про долю, працю Л. Б. Толкунової, А. М. Афанасьєвої, В. С. Лаврової, Н. І. Вдовенко та інших перекладачів Харківської області йшлося на вечорі-портреті, що пройшов під девізом «Найголовніше не побачиш, зірке лиш серце одне».

Ось на сцену запросили й Людмилу Михайлівну Полякову, котра очолює на заводі імені Малішева найкрупнішу компакту групу глухих. Прийде нечуючий влаштуватися на роботу — першою зустріне його Л. Полякова, порадить, яку краще вибрати роботу. А якщо раптом хтось надуматися звільнитися, вяснить

**ВІДКРИТО
МУЗЕЙ**

На честь 40-річчя Перемоги радянського народу над німецько-фашистськими загарбниками юні слідопити Молочанської спецшколи-інтернату для слабочуючих дітей при допомозі вчителів створили музей Бойової Слави. В ньому зібраний багатий історичний матеріал героїчної боротьби за визволення рідного Запорізького краю. На відкритті серед гостей були ветерани війни, учасники боїв за Молочанськ. У своїх виступах вони сердечно вітали патріотичну справу слідопитів.

Перші відвідувачі музею: учні, вчителі, вихователі, ветерани війни та праці — люди різних поколінь. Усі з хвилюванням знайомилися з експонатами, стендами, картинами присвячених воєнному періоду, де показано прорив гітлерівської «Лінії Вотан» гвардійськими частинами 1-го Українського Фронту, останній бій за Пришибські висоти. В книзі відгуків з'явилися перші записи приємних вражень.

Юні слідопити продовжують пошуки, направлені на поповнення музею новими експонатами.

Л. ОМЕЛЬЧУК,
ветеран війни та праці,
вчитель,
Запорізька область.

**НАША МЕТА —
М І Р**

Нема нічого важливішого за мир. Мир — це життя! Мир — це щастя! І ми, вихованці Донецької спецшколи-інтернату № 4, передчуємо свої голоси за мир, бо ніколи не хочемо знати про страхіття війни.

На честь Дня юного антифашиста в нашій школі вже стало традицією проводити вечори солідарності з народами країн, які борються за своє національне визволення, за свободу і незалежність.

Всі учні наполегливо готувалися до цього заходу. Своїми руками вони виготовили цікаві вироби з різних матеріалів, пошили фартури, вив'язали шапочки, кашне, шарпетки, рукавички, вишили серветки, випаляли малюнки по дереву тощо. Тепер учнівські роботи експонуються на виставці, яка привертає увагу численних відвідувачів.

Цього року наші школярі перерахували в Радянський фонд миру 350 карбованців, зробивши тим самим свій скромний внесок у загальнонародний рух за збереження і зміцнення миру на землі.

Світлана ЧУБАТЮК,
Антоніна КУХАР,
восьмикласниці Донецької спецшколи-інтернату № 4.

ПІДТВЕРДЖЕНО ЗВАННЯ НАРОДНОГО

Завіса відкрилася і ми побачили здавна відомі гоголівські персонажі. Тут і козак Чуб з дочкою Оксаною, Дяк, Голова і Солоха з сином своїм-ковалем Вакулою, також старий пасічник Рудий Панько і багато інших мешканців хутора Диканьки.

А хто ж це? Хто так наполегливо грюкає у двері з вивіскою «Шинок»? Так це ж кум Панас, той самий кум

Панас, чия жінка так енергійно лупила його кочергою по руках...
А побачили ми їх на сцені народного самодіяльного театру Київського Палацу культури імені А. В. Луначарського у виставі «Ніч перед різдвом» за однойменною повістю М. В. Гоголя.

...Весело танцюють дівчата і парубки, зачинаючи веселі забави. Вечорниці при-

носять радість усім людям. До самого світанку линуть на всю округу пісні колядників:
Щедрий вечір! Добрий вечір!
Добрим людям на здоров'я!
А це що за диво?
— Вечори на хуторі поблизу Диканьки,— звертається до глядачів Рудий Панько і по черзі представляє дійових осіб вистави, що завмерли на сцені, наче статуї, в характерних їм позах. Але ось вони оживають, роблячи своєрідні кожному із них рухи, характерні жести...

Понад 30 чоловік зайнято у виставі. Живі образи створили: Геннадій Красников (Чуб), Ольга Ільченко (Солоха), Олена Іваненко (Оксана), Андрій Устенко (кум Панас), Олександра Мизгірєва (дружина Панаса). Майстерно виконали також ролі Володимир Жураковський (Голова), Віктор Кирпичов (Вакула), Михайло Безпалый (Чорт), Володимир Скурчинський (Потьомкін), а також виконав-

ці епізодичних ролей Поліна Шевченко, Сергій Столярчук, Євгенія Штельмах та багато інших артистів.

Це четверта вистава молодого режисера-постановника Віктора Миколайовича Новикова. В його роботі відчувається злет, наполеглива праця митця. І віриться, що попереду в нього багато творчих досягнень у цьому колективі.

Твори М. В. Гоголя міцно закріпилися в репертуарі одного з найстаріших в нашій країні — київського колективу нечучючих артистів, створеного в 1928 році. В 1939 році він здійснив постановку гоголівського «Одруження», з яким, до речі, в 1941 році вийжджав до Львова, де застала їх війна. А в 1948 році цей твір був поставлений театром з новим складом учасників. В 1964 році за виставу «Сорочинська ярмарка» столичному колективу було присвоєно високе звання — Народний.

З постановкою «Ніч перед різдвом» артисти виступили перед атестаційною комісією. Жюрі дало високу художню оцінку і підтвердило колективу почесне звання.

І. САПОЖНИКОВ.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

Дубль Васьковцова

Звання найсильніших з шахів і шашок на першості Запорізької області виборювало по 12 нечучючих спортсменів. В обох турнірах подвійну перемогу здобув кандидат у майстри спорту СРСР, робітник автозаводу «Комунар» Петро Васьковцов.

Друге місце серед шахістів завоював В. Певзнев, третє — В. Колесник.

Серед жінок-шахістів поза конкуренцією була різнобічно обдарована спортсменка Л. Рибалкіна, а найсильнішою серед шашкісток вийшла після тривалої перерви З. Курдас, яка значно посилить команду Запорізької області на республіканських змаганнях у Житомирі.

С. МОРДУШЕНКО.
м. Запоріжжя.

М'яч підкоряється влучним

Три дні — в спортзалі оздоровчого спортивного комплексу будинку відпочинку «Сосновий бір» проходили баскетбольні баталії.

На фінальні республіканські змагання прибули спортсмени Ворошиловградського, Донецького, Житомирського, Івано-Франківського, Київського, Кіровоградського та Чернівецького обласних відділів УТОГ.

У результаті безкомпромісних поєдинків звання найсильнішої команди виборили спортсмени Ворошиловградського об'єднання УТОГ — вони і завоювали звання чемпіона УТОГ з баскетболу 1984 року. На другому місці — баскетболісти Києва, на третьому — Чернівців.

Д. ОЛЕЖКО.
м. Київ.

КОМАНДНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРШОСТІ УКРСПОРТФЕДЕРАЦІЇ ГЛУХИХ З ПЛАВАННЯ (1984 р.)

ЕСТАФЕТА 4×100 м

ЧОЛОВІКИ: ЖІНКИ:

Київ — 4.36,6 хв. Запоріжжя — 8.04,7 хв.
Харків — 5.04,0 хв. Одеса — 8.32,6 хв.
Донецьк — 5.35,7 хв. Дніпропетровськ — 8.44,0 хв.

ЧЕМПІОНИ УКРСПОРТФЕДЕРАЦІЇ ГЛУХИХ З ПЛАВАННЯ

ЧОЛОВІКИ

Вільний стиль:
100 м — Микола Пилипенко — 1.09,7 (Донецьк)
200 м — Валерій Дзюбо — 2.43,5 (Київ)
400 м — Валерій Дзюбо — 6.04,2 (Київ)
Брас:
100 м — Михайло Поплавко — 1.25,4 (Київ)
200 м — Михайло Поплавко — 3.06,4 (Київ)
На спині:
100 м — Андрій Гаваза — 1.05,2 (Київ)
200 м — Сергій Матвієнко — 3.27,4 (Харків)
Батерфляй:
100 м — Андрій Гаваза — 1.01,4 (Київ)

ЖІНКИ

Вільний стиль:
100 м — Ганна Литвиненко — 1.09,2 (Київ)
200 м — Ганна Литвиненко — 2.40,6 (Київ)
Брас:
100 м — Людмила Дашкеєва — 2.01,2 (Запоріжжя)
На спині:
100 м — Кіра Скубенко — 1.44,8 (Київ)
200 м — Світлана Сурмач — 5.43,8 (Дніпропетровськ)

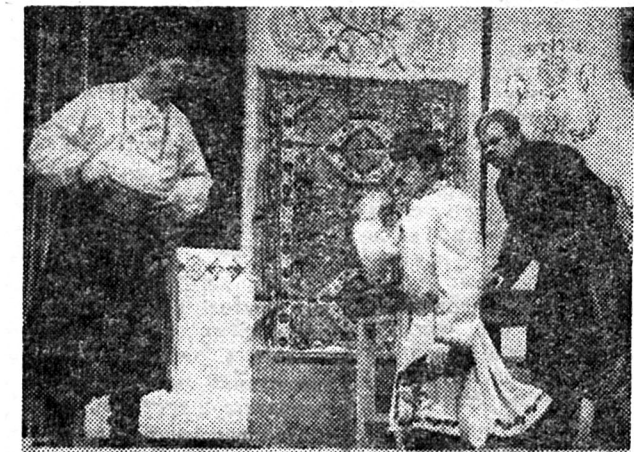
Обласний турнір

Напередодні республіканських змагань завершилась першість Львівської області з шашок серед нечучючих спортсменів.

Серед жінок перше місце завоювала Гиряк, друге — Маслянчук, третє — Тарасова (Войтович).
На цьому турнірі поза конкуренцією був кандидат у майстри спорту Якимов, який провів усі зустрічі без поразок. Друге місце посів кандидат у майстри спорту Корницький, третє — першорозрядник Опенишев.

В. МОСКАЛЕНКО.
м. Львів.

Редактор П. БУЛАТОВ

На знімку: сцена з вистави «Ніч перед різдвом». Фото І. ЩЕРБАНИЮКА.

ДО ЮВІЛЕЮ

Літературний клуб «Сучасник» Львівського обласного будинку культури своє чергове засідання присвятив 170-річчю з дня народження славного сина українського народу Т. Г. Шевченка.

Вступне слово про Кобзаря сказав завідувач бібліотекою Будинку культури Л. Б. Делюда. Він зупинився на значенні творчої спадщини Тараса Григоровича для розвитку української та літератури народів СРСР.

Артисти Львівської ордену Трудового Червоного Прапора театру юного глядача ім. М. Горького В. Мовчан та В. Баша виконали уривки з таких відомих творів Т. Г. Шевченка як «Сон», «Русалка», прочитали його вірш «Заповіт».

В. ЗАЯРСЬКИЙ.

СТАХІС — ЦІННА КУЛЬТУРА

Стахис — це багаторічна бульбоплідна рослина. Зовні нагадує глуху кропиву, належить до родини губоцвітних. Росте розкидистим кущем заввишки до 60 сантиметрів. Листки на стеблах розташовані супротивно. Стебла і листки опушені. Молоді листки використовують в їжу, але найбільш корисні бульби, які щороку утворюються на корінні рослини, через них і розводять цю рослину. Бульби невеликого розміру з перетяжкою, нагадують черепашки і мають перламутровий колір, схожі на перлівниці.

Бульби містять у собі більше 20 процентів цукрів та вітамін С. Використову-

ють їх як картоплю, обварені на парі або обсмажені додають до овочевих супів, до складу салатів, а також солять і маринують, як огірочки і помідори. Своїми біологічно активними речовинами бульби при вживанні знижують кров'яний тиск і вміст цукру в крові, їх рекомендують при діабеті.

Урожай з одного кілограма посажених бульб дорівнює 100 кілограмів, середня врожайність — 120—140 центнерів з гектара. Вегетаційний період — 130—140 днів. Розмножується стахис посівом бульб на глибину 5—7 сантиметрів. Рослина невибаглива, морозостійка. Росте на будь-яких ґрунтах. Зберігається взимку, як

морква, пересипана піском, при температурі від 0 до 2 градусів тепла, але можна й залишати бульби на зиму в ґрунті. В Радянському Союзі по-справжньому зацікавилися цією рослиною. Вирощують стахис у Всесоюзному науково-дослідному інституті селекції і насінництва овочевих культур.

Адреса така: поштове відділення Лесної городок Одинцовського району. Московської області.

За свої цінні властивості стахис рекомендується розводити на присадибних і колективних ділянках.

М. ПРИХОДЬКО,
кандидат біологічних наук.

КНИГИ ПРО КІНОМИСТЕЦТВО

ЗІНИЧ С. Г., КАПЕЛЬГОРОДСЬКА Н. М. **ФІЛЬМИ ПРО НЕЗАБУТНЄ.** Нарис. Київ, Мистецтво, 1983 р. ціна 60 коп.

Ім'я народного артиста Української РСР Леоніда Федоровича Бикова добре відоме всім, хто бачив його фільми. Особливостям виконавської і режисерської творчої палітри талановитого кіномайстра, його кращим роботам, удостоєним Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка, і присвячена книга.

Нарис «Фільми про незабутнє» розрахований на широке коло читачів.

ЛЕВЧУК Т. В. ЛЮДИ І ФІЛЬМИ. Записки кінорежисера. Київ, Мистецтво, 1984 р. ціна 1 крб. 40 коп.

Автор книги відомий український кінорежисер, народний артист СРСР, розповідає про свої багаточисельні зарубіжні поїздки. Книга знайомить з рядом країн Європи, Азії, Америки, і в першу чергу з їх кінематографією.

Ці книги можна придбати в київському магазині «Мистецтво» та в книгарнях облкниготоргів республіки.

А. ПОПКО.

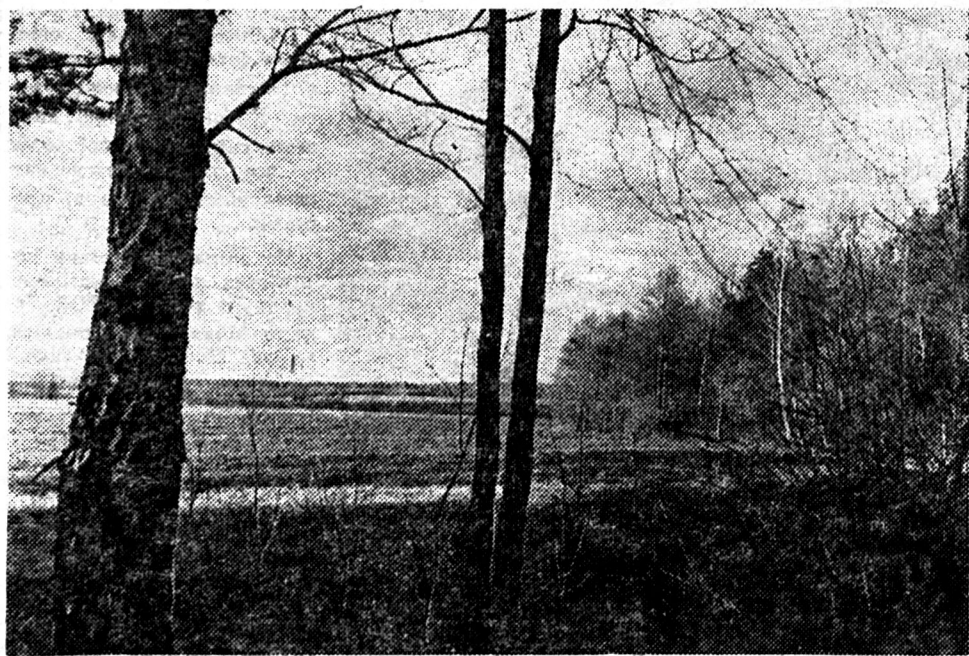
МАРТ

Колют лед. Скребуть асфальт
лопатами,
Снег, недавно бывший голубым,
Вдруг осел, сырой и ноздреватый,
Синий март качается над ним.
Синий март! Теплее, тише вечер,
Хоть порою тянет холодком.
И в березах белых синий ветер,
Звон тропы, подернутой ледком...

Март поет. Все дни не умолкают
Ручейки, и светел оком,
Пролески полянку сопревают
Синевой наполненным огнем.
Ничего, что дни бывают хмуры,
И снежок посыплет с вышины...
Синий март звучит, как увертюра
Вечно юной музыки весны.

Николай НЫРОВ.

м. Вінниця.

Рідні простори.

Фотоетюд В. СТЕРЛЬОВА.